

برنامه پوزی و توسعه کتابخانه‌ها در کشورهای صنعتی و در حال توسعه

۲- توسعه کتابخانه‌های عمومی در هندوستان

نوشته: د. ا. ر. گالبا، کتابدار کتابخانه ملی گلکنده (هندوستان)

دولت هندوستان در زمینه برنامه‌ریزی کتابخانه‌های عمومی و برای دست یافتن به مناسبترین الگوی خدمات کتابخانه‌ای و طراحی ساعت آنها، تأمل و دقت زیادی به کار برده است. اکنون مسئله کتابخانه‌های عمومی در برنامه‌های توسعه‌گذاخته شده در دوازدهمین ایجاد کتابخانه‌ها و آموزش کتابداری، بهترین‌هایی اساسی حاصل شده است. در گذشته، میان خدمات کتابخانه‌ای در سلوچ مختلف، بیوستگی و هماهنگی نبوده است اما اخیراً "برنامه‌ریزان آموزشی، با پی بردن به سهم شبکه کتابخانه‌ها در ارتقاء کیفیت آموزش، به این نتیجه پرداخته‌اند.

با شروع نخستین برنامه توسعه توسعه آموزشی، ۱۹۵۶-۱۹۵۱، کمسیون برنامه‌ریزی-طرح‌های برای توسعه کتابخانه‌های عمومی پیش‌بینی کرده بود. این طرح‌ها، منتشر بدون اندیشه‌ها و برنامه‌ریزی‌های دکتر "س. ر. رائگانانان" ^۱ کتابدار شهروندی است. او در زمینه کتابخانه‌های عمومی و برای وصول به یکی از اصولی که سخت به آن پای بند بود، یعنی "خدمات رایگان کتاب برای همه"، شکای از کتابخانه‌های ایالتی، کتابخانه‌های ناحیه‌ای (که به عنوان کتابخانه شهر و کتابخانه مرکزی محدود، مربوط عملی کردند)، کتابخانه‌های پروتستانی و کتابخانه‌های شهرکیار ابراهیمی کرده بود. در سال ۱۹۵۶ که برنامه اول به پایان رسید، کتابخانه مرکزی ایالتی و ۱۴۸ کتابخانه‌های تابع آن، شده بود.

در دومین برنامه پنجساله، یک موسسه علوم کتابداری بنیاد گذاشته شد. در برنامه سوم، تا سیس چهار کتابخانه ملی و تا سیس مجموعه‌ای از کتابخانه‌های ناحیه‌ای و "شهرکی" که هر کدام مرکز خدمت رسانی به یکصد کتابخانه‌های پروتستانی بودند، منظور شد. در سال ۱۹۶۵، نارسا تمامی ایالتها یک کتابخانه مرکزی داشتند و کتابخانه‌های ناحیه‌ای در ۳۲۷ ناحیه و کتابخانه‌های "شهرکیها" در کت ر از نصف ۵۲۳ شهرک کشور تشکیل شده بود. بهر حال، هنوز آن به‌گونه مستحکم مورد انتظار، میان این کتابخانه‌ها برقرار نبود.

این ترجمه، خلاصه‌ای است از مقاله "Public Library development in India" در کتاب زیر:

The Planning of Library and Documentation Services

نوشته: G.V. Ponnada از انتشارات بونسکو.

۵۵ پدر کتابداری هند ۱۹۷۲ - ۱۹۹۲.

در سال ۱۹۵۶، یونسکو با همکاری دولت هند، کتابخانه عمومی دهلی را پایه گذاشت تا به عنوان یک الگو، در خدمت توسعه‌های بعدی باشد. در سال ۱۹۵۷، دولت هند کمیته‌ای را با نام «موسس پارکسری خدمات کتابخانه‌های سراسر کشور» و ارائه توسعه‌ها و راه‌ملمی‌های کرد. این کمیته، یک برنامه ۲۵ ساله توسعه پیشنهاد کرد. در سال ۱۹۶۴، با تشکیل انجمن کتابخانه‌های هندوستان و با «موردن» یک گروه کار از سوی کمیسیون برنامه‌ریزی آن، برای بررسی وضع کتابخانه‌ها و توسعه کتابخانه‌های عمومی، مسئله حالت جدیدتری به خود گرفت. گزارش این گروه کار، اهمیت حمایت از هماهنگی میان شبکه کتابخانه‌های کشور را مورد تأکید مجدد قرارداد. در این گزارش همچنین برخی منابع‌های قابل توجه میان توسعه کتابخانه‌های در هندوستان، ایالات متحد آمریکا و بریتانیا انجام شده بود. در آن موقع، درآمد سرانه هند، در مقایسه با آمریکا و بریتانیا به ترتیب $\frac{1}{41}$ و $\frac{1}{11}$ و هزینه‌های سرانه آموزشی، به ترتیب $\frac{1}{89}$ و $\frac{1}{17}$ و هزینه‌های کتابخانه‌های عمومی، به ترتیب $\frac{1}{416}$ و $\frac{1}{20}$ بود.

در سال ۱۹۶۶، کمیسیون آموزش دولت هندوستان، توجه اساسی به کتابخانه‌ها را در برنامه‌های آموزشی مورد تأکید قرارداد، و همچنین تأکید کرد که برنامه‌ریزان کتابخانه‌ها، علم استاد و آموزش و پرورش را بیاموزند، و میان این دو، با کفایتی و برنامه‌ریزی کتابخانه‌ها، پیوند برقرار کنند. در این گزارش، برای حاصل از برنامه‌ریزی مرکزی و هماهنگ برای خدمات کتابخانه‌ها، مورد تأکید قرار گرفت.

در هند، امکانات کم و منابع فوق‌العاده زیاد است. لذا بسیاری از کتابخانه‌های روستایی در ساختمان مدارس جای گرفته است و متأسفانه در شهرها، مدارس از کتابخانه‌های عمومی بهره‌مندی ندارند و کتابخانه‌های عمومی، مجموعه‌های خود را به مؤسسات اجتماعی و پژوهشی به امانت می‌دهند. کتابسازهای ایالتی را کتابخانه‌های مرکزی ایالتی منتشر می‌کنند و این کتابخانه‌ها، به عنوان مراکز امانت بین کتابخانه‌های مساعده، کتاب و ارائه خدمات، اطلاعاتی و خدمات مرجع و هدایت‌دهی، فعالیت می‌کنند. خرید کتابهای خارجی به صورت متفرک و تعاونی، مورد تأکید است.

کتابخانه‌های عمومی، از نظر ایالتی، زیر نظر هیئت مدیره ایالتی فعالیت دارند و کل شبکه کتابخانه‌های عمومی، زیر نظر وزارت آموزش و پرورش مرکزی، فعالیت دارد. وزارت آموزش و پرورش، در زمینه برنامه‌ریزی، راهسازهای ملی و خدمات مرکزی، به هیئت مدیره‌های ایالتی ماری می‌دهد.

پرتال جامع علوم انسانی

افزوده مترجم*

هندوستان :

مساحت	۳۰۲۸۷۰۵۹۵	کیلومتر مربع
جمعیت	۶۷۳/۲	میلیون نفر

تولید کتاب :

۱۹۷۵	۱۲۰۷۰۸	عنوان
۱۹۷۶	۱۵۰۸۰۲	عنوان
۱۹۷۷	۱۲۰۸۸۵	عنوان
۱۹۷۸	۱۲۰۹۳۲	عنوان
۱۹۷۹	۱۱۰۵۸۷	عنوان
۱۹۸۰	۱۳۰۱۴۸	عنوان

عدد از کتابخانه های ملی : ۱ L ۱۰۶۵۸۰۵۵۵ کتاب

عدد از کتابخانه های دانشگاهی : ۱۳ L ۱۲۰۵۳۶۰۵۵۵ کتاب

کتابخانه های مدارس ؟

کتابخانه های عمومی ؟

کتابخانه های اختصاصی ؟

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

* Abul Hasan. Promoting national book strategies in Asia and the Pacific-Problems and Perspectives. Paris, Unesco, ?.